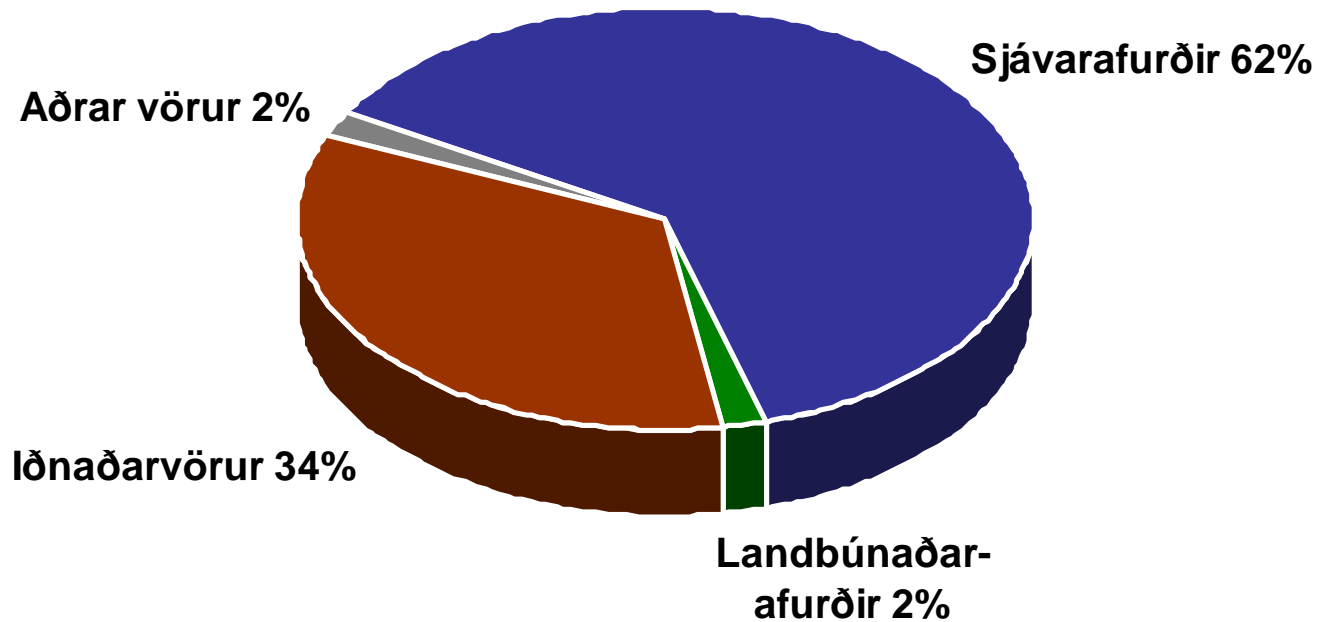


# Verðmæti og öryggi íslenskra sjávarafurða

Helga Gunnlaugsdóttir, deildarstjóri  
Umhverfi og gæði matvæla



# Hlutfall útflutningsverðmæta 2003



Heimild: Landshagir 2004, Hagstofa Íslands

# Verðmæti sjávarfangs

Líka fólgið í:

- Öryggi og heilnæmi sjávarfangs
- Markaði og markaðstarfi fyrir íslenskt sjávarfang
- Jákvæðri ímynd sjávarfangs
- Vörupróun og rannsóknum

# Fiskur

- Rannsóknir á jákvæðum áhrifum fisks á heilsu manna skapa jákvæða ímynd fisks sem uppsprettu heilnæmra efna, hágæðapróteina og lífsnauðsynlegra fitusýra, vítamína og steinefna.
- Öflun upplýsinga og miðlun til stjórnvalda, markaðsafla, fyrirtækja og neytenda getur haft áhrif á sölu sjávarafurða og hollustubylgjur er tengjast heilsu, fæði og lífsháttum.

# Nógu af að taka til að draga fram ágæti fisksins

**Seafood to balance mental health**

**Seafood is a health food**

**Healthy Omega 3 Oils**

**High in Vitamins and Minerals**

**High in Protein and low in Fat and cholesterol**

**Seafood trends: A health choice for dieters**  
CBS News



## Upplýsingar

- Misvísandi upplýsingar eru algengar um hvað er öruggt og hvað ekki
- Nauðsynlegt að til séu aðgengilegar upplýsingar um aðskotaefni og örverur í íslensku sjávarfangi sem eru vísindalega réttar
- Mikilvægt að hafa gögn byggð á vísindalegum vinnubrögðum sem sýnir fram á að íslenskt sjávarfang er bæði öruggt, næringarríkt og heilnæmt.
- Áhættumat- byggist á söfnun gagna um öryggi og neyslu og síðan mati á öryggi og hollustu

# Dæmi um misvísandi fyrirspagnir

Loving our Seafood to Death?

Fagur fiskur í sjó  
fúll í maga  
DV

Choose Your Fish Carefully  
cbs news

If you eat a lot of fish, you may run health risk  
US Today

Dangers Of Imported Shrimps  
cbs news

Scare over farmed salmon safety  
BBC news

Study raises questions about  
safety of farmed salmon

Something Fishy With Seafood?  
CBS News

Think Twice About Eating Farmed Salmon



# Dæmi um mikilvægi þess að hafa íslensk gögn

## Global Assessment of Organic Contaminants in Farmed Salmon

Vísindagrein

Ronald A. Hites,<sup>1\*</sup> Jeffery A. Foran,<sup>2</sup> David O. Carpenter,<sup>3</sup>  
M. Coreen Hamilton,<sup>4</sup> Barbara A. Knuth,<sup>5</sup> Steven J. Schwager<sup>6</sup>

Aðskotaefni í  
íslenskum eldislaxi

the retailer, the two Washington, DC, samples with the lowest concentrations came from farms in Chile, and the one with the highest concentration came from a farm in Iceland. This is further evidence that farmed salmon from the North Atlantic had higher contaminant concentrations than those from Chile.

Fjármögnun  
rannsókna

32. This research was initiated and supported by the Environmental Division of the Pew Charitable Trusts. We

Umhverfissamtök

Pew Charitable Trust: Our marine work is aimed at preserving the biological integrity of marine ecosystems and primarily focuses on efforts to curb overfishing, reduce bycatch and prevent the destruction of marine habitat.





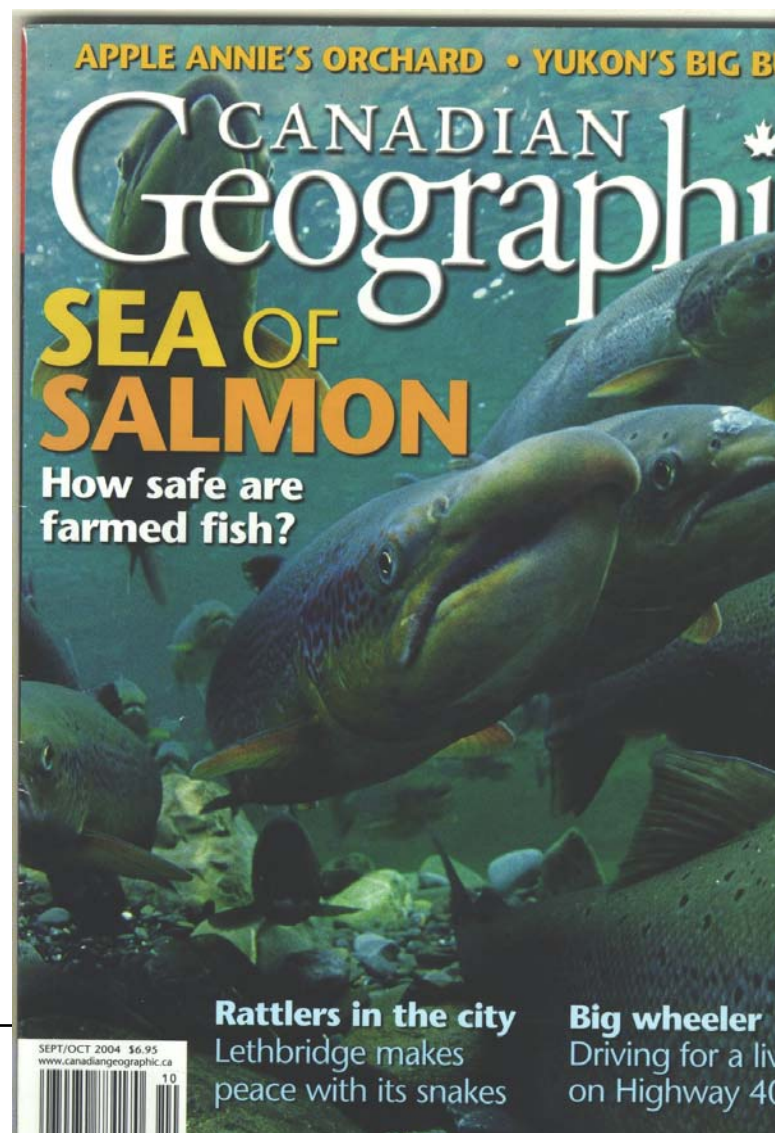
# Ábyrg umræða um öryggi og hollustu matvæla

- Umræðan þarf að byggjast á rannsóknum og vísindalegum gögnum
- Gögn um öryggi, hollustu og næringarefnainnhald matvæla eru nauðsynleg
- Áhættukynning og upplýsingar til neytenda eru nauðsynlegar

# Það er verra að sleppa því að borða fisk en að borða fisk

From what we know today,  
**there is more danger in not eating salmon than eating it**

(Canadian Geographic vol 124, No. 5)



## Heilnæm efni í fiski

Margar rannsóknir hafa sýnt fram á mikilvægi omega-3 fitusýra fyrir heilsuna

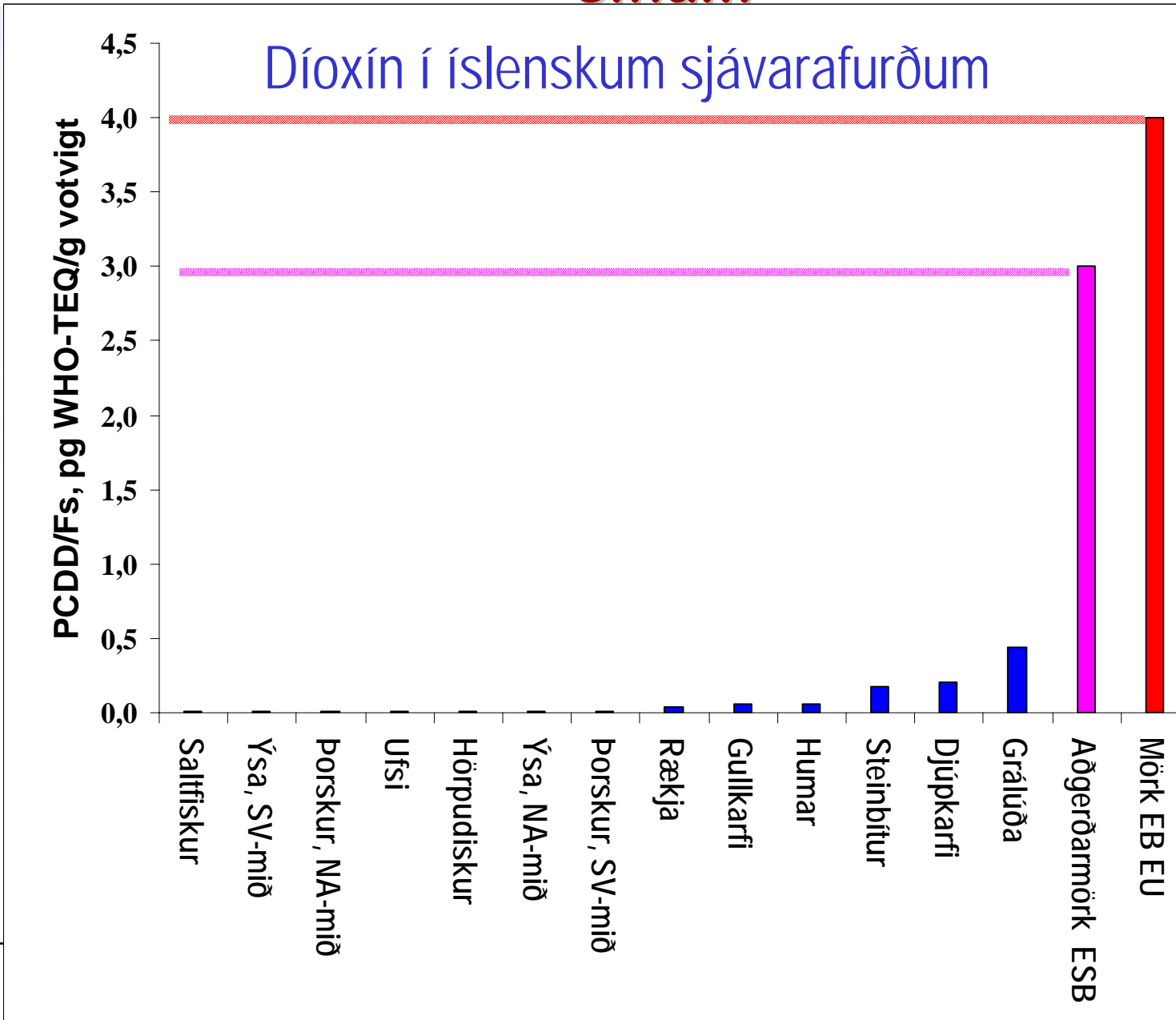
Aðrir þættir eru minna rannsakaðir fiski, undanfarið hefur komið fram fleira en omega-3 sem er mikilvægt fyrir bættu heilsu s.s. prótein, jöð og selen

**Omega-3 fitusýrur**

Aukin áhersla á að rannsaka samspil **jákvæðra** og **neikvæðra** þátta í matvælum

**Díoxín**

# Dæmi um niðurstöður mælinga á óæskilegum efnum

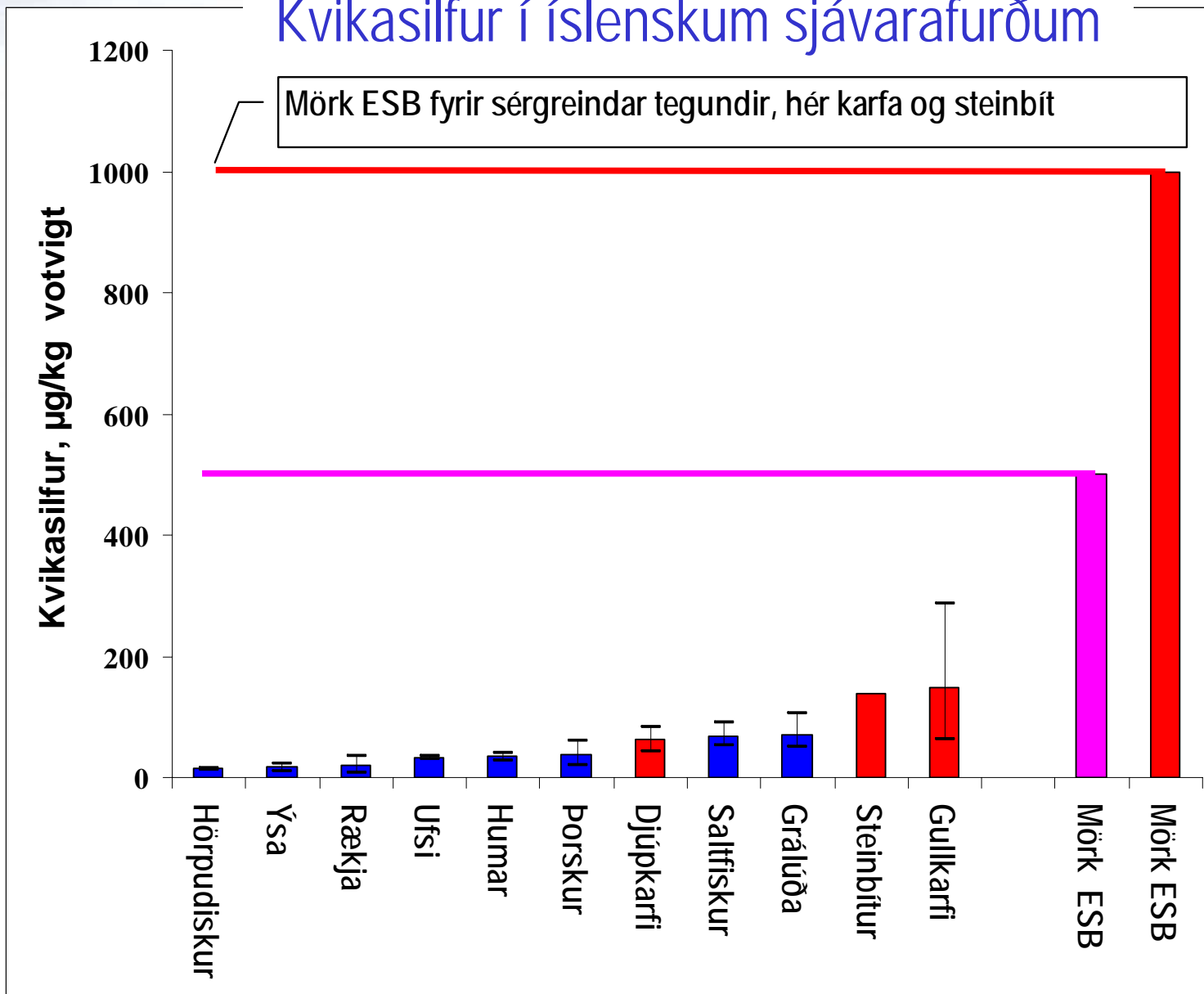


Heimild:  
Audunsson,  
G.A. 2004.  
Vöktun á  
óæskilegum  
efnum í  
sjávarafurðum  
2003. Rf  
skýrsla 06-04



# Dæmi um niðurstöður mælinga á óæskilegum efnum

## Kvikasilfur í íslenskum sjávarafurðum



Heimild:  
Audunsson,  
G.A. 2004.  
Vöktun á  
óæskilegum  
efnum í  
sjávarafurðum  
2003. Rf  
skýrsla 06-04



# Rannsóknir í dag

## Dæmi um rannsóknarverkefni sem tengjast öryggi sjávarfangs á Rf í dag:

- Vöktun á óæskilegum efnum í sjávarafurðum
- PAH efni í reyktum matvörum
- Upptaka ólífrænna snefilefna í lífverum við NV-land
- Umhverfisvöktun í lífríki hafsins kringum Ísland
- *Listeria* bakteríur í síldarvinnslu
- Sýkingarhæfni *Listeria* baktería
- Aðferðapróun fyrir greiningu á *Vibrio* bakteríum
- Náttúruleg rotvorn

## Mikilvæg framtíðarverkefni hjá Rf sem tengjast öryggi sjávarfangs

- Uppbygging gagnagrunns
- Öflun gagna um heilnæm efni 😊
- Öflun gagna um óæskileg efni ☹️
- Grunnvinna fyrir áhættumat á sjávarafurðum t.d. áhætturöðun og áhættusamsetning
- Byggja upp sérfræðisvið
- Upplýsingaveita



GLOBE2MAIL GABLE

...TRANS FATS,  
BSE, HERBICIDES,  
PRESERVATIVES,  
ADDITIVES,  
INSECTICIDES,  
BIOENGINEERED  
GENETIC MANIPULATION,  
BACTERIAL  
CONTAMINATION ...  
WHAT'S SAFE?

